

творчому вивченні або розв'язанні значущої в теоретичному, практичному, пізнавальному плані проблеми на основі самостійного визначення завдань, етапів дослідження, їх реалізації та оформлення результатів; г) технологія розвитку критичного мислення, впроваджена на основі застосування сукупності спеціальних форм, прийомів і методів навчання під час опрацювання інформації з різних джерел; д) технологія навчання на основі дебатів і дискусій, що вибудовується як цілеспрямований і впорядкований обмін ідеями, судженнями, думками в групі задля пошуку не стільки єдиної істини, як множинних істин, що постають як обґрунтовані погляди і позиції; е) технологія ситуаційного ділового навчання, застосування якої передбачає осмислення реальних професійних ситуацій; є) психомистецькі технології модульно-розвивального навчання проф. Фурмана А. В. (див. [5]).

Література:

1. Балл Г. О. *Орієнтири сучасного гуманізму (в суспільній, освітній, психологічній сферах)* / Г. О. Балл. – К. – Рівне: Видавець Олег Зень, 2007. – 172 с.
2. Морцакова О. С. *Пошук педагогічних інновацій у процесі культуротворчого виховання особи* / О. С. Морцакова // *Розробка теоретичних моделей інтерактивних технологій в освітньому середовищі: Зб. мат. міжвуз. обл. н.-пр. семінару (11 квітня 2008 року)*. – Тернопіль: Економічна думка, 2008. – С.16-23.
3. Фурман А. В. *Ідея і зміст професійного методологування: [монографія]* / А. В. Фурман. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 378 с.
4. Фурман А. В. *Розширення сфери професійної психологічної роботи: соціокультурний підхід* / А. В. Фурман // *Технологія інноваційного пошуку в системі вищої освіти: Зб. мат. до регіон. н.-м. конф. (19 квітня 2002 р.)* – Тернопіль: Економічна думка, 2002. – С. 48-51.
5. Фурман А. В. *Освітні технології у системі модульно-розвивального навчання: [наук. вид.]* / А. В. Фурман. – Тернопіль: НДІ МЕВО, 2009. – 40 с.

Надвинична Т. Л.,

к. психол. н, доцент кафедри психології та соціальної роботи ТНЕУ

Качунь М. І.,

вчитель вищої категорії

ТНВК «Загальноосвітня школа І-

ІІІ ступенів-економічний

ліцей № 9 імені Івanni Блажкевич»

ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНІСТЬ ПІДЛІТКІВ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ОСОБИСТІТЬ

Сьогодні проблема взаємодії людини й комп'ютера є однією з найактуальніших, адже у нашому житті він виконує дуже широкий діапазон функцій, починаючи із навчально-пізнавальної, пошукової та завершуючи розважально-відпочинковою. Звичайно, нині важко уявити своє життя без комп'ютерних технологій та Інтернету, адже все це набагато спрощує наше

життя та робить його більш комфортним та прогресивним. Швидкий доступ до інформаційних джерел у будь-який час та у будь-якій точці світу відкриває перед людиною безмежні можливості і сприяє реалізації поставлених цілей.

Та, незважаючи на усі переваги цього процесу, у нього є і зворотній бік. Нині все більше людей, починаючи від науковців, лікарів, психологів та закінчуючи вчителями та батьками, б'ють на сполох через нову «хворобу» сучасності, а саме інтернет-залежність серед дітей, підлітків, молоді, адже дуже часто саме вони стають заручниками цього «віртуального світу незліченної кількості можливостей і інтересів», який «відключає» їх від реальності та перетворює на свого «раба».

Детальне вивчення цілої низки літературних джерел дає змогу стверджувати, що незважаючи на відносну «молодість» самої мережі «Інтернет», у арсеналі науковців вже з'явилося поняття «інтернет-залежність», яке має своє наукове обґрунтування та найчастіше трактується як:

- нехімічна залежність від користування інтернетом [1];
- психічний розлад, нав'язливе бажання підключитися до інтернету і хвороблива нездатність вчасно від нього відключитися [2].

Зважаючи на відносну новизну даної проблематики, відсутність достовірної інформації та ризику, з якими вона пов'язана, важливість даної тематики не викликає сумнівів, особливо коли мова йде про підлітків. Актуальність дослідження психологічних наслідків Інтернет-залежності в підлітковому віці визначається, по-перше, постійним збільшенням їх кількості (близько 40% за останніми даними), по-друге, тим, що надмірна пристрасть до Інтернету чинить руйнівний вплив на особистість, викликає негативний вплив на психіку та інші розлади, що загрожують психічному та фізичному здоров'ю.

Насамперед, інтернет-залежність сприяє формуванню цілої низки психологічних проблем: конфліктної поведінки, хронічних депресій, виникненню труднощів адаптації в соціумі, надмірної агресивності тощо. Використовуючи цю мережу, підліток замість прагнення «думати» і «вчити» вважає за краще «шукати». Багато дітей відкрито визнають, що дуже часто відвідують заборонені батьками сайти. При цьому у них виникає ілюзія всюдозволеності і безкарності. Це спонукає порушувати права людини, а ілюзія безкарності може виявитися пасткою і мати серйозні наслідки в реальному житті – відбувається девальвація моральності [1, с. 31].

Звичайно, коли підліток потратив у таку залежність, батькам і вчителям потрібно негайно відреагувати і докласти максимум зусиль для виправлення ситуації. Але одним із найсприйнятливіших способів боротьби з такою деструкцією є, звичайно, профілактика. Найбільш важливим чинником при цьому є забезпечення сприятливої емоційної атмосфери в сім'ї і підтримання духовного зв'язку між її членами. Вчителям ж варто залучати таких дітей до

участі у проектній діяльності, що позитивно вплине на підвищення самооцінки підлітка, сприятиме покращенню його стосунків з однолітками. Крім того, необхідно зацікавити учнів створенням анімацій, комп'ютерною графікою, веб-дизайном тощо. У цьому випадку підліток навчиться сприймати комп'ютер та Інтернет як інструменти для набуття нових знань та вмінь, а не як іграшку, яка замінює йому реальне життя.

Література:

1. Балонов І. М. *Комп'ютер і підліток* / І. М. Балонов. – М.: Наука. – 2003. – С. 32-58.
2. Вересаєва П. *Психологія та інтернет на порозі XXI століття* / П. Вересаєва // *Психологічна газета*. – 1996. – № 12 – С. 4-6.

Обліжок Г. М.,

викладач психології

Чортківського педагогічного коледжу

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ ОСВІТИ ПАУЛУ ФРЕЙРЕ

Особистість може виховати лише особистість
Костянтин Ушинський

Найважливішою умовою розбудови сильної демократичної держави є виховання підростаючого покоління. Сформувані покоління всебічно розвинених свідомих громадян – першочергове завдання освітян і національної освіти в цілому. Проблеми цілісного розвитку особистості учня упродовж усіх років його навчання в школі розв'язуються скоріше інтуїтивно, оскільки цілеспрямованої стратегії такого розвитку педагоги не мають. Нині у психолого-педагогічній науці владно заявляє про себе такий конструктивний підхід, відповідно до якого слід створювати нові механізми навчання і моральної саморегуляції школярів, а не тільки культивувати ті, що вже склалися.

Цілком зрозуміло, що розв'язання глобальних завдань, що постають перед учителем при забезпеченні особистісного підходу, неможливе без аналізу та врахування досягнень зарубіжного освітянського досвіду, зокрема бразильського педагога, гуманіста, філософа Паулу Фрейре. Його теорія освіти базується на твердому переконанні в тому, що будь-яка людина здатна критично усвідомлювати реальність свого особистого і соціального життя, виявляючи його протиріччя, а також причини і наслідки його здолання, спроможна перетворювати цю реальність шляхом практичних дій. Поняття «пробудження свідомості» означає всезростаюче об'єктивне і критичне усвідомлення дійсності, що оточує нас, з метою її зміни. Це – важливий елемент теорії навчання, яку висунув Фрейре і яка стала широко відомою як «критична» освіта та знайшла відображення у його «Педагогіці пригноблених» (1970).